MARCI TULLII CICERONIS EPISTOLA AD OCTAUIUM

Pseudo-Cicero, Marcus Tullius Cicero

Digitized by Google

514.32

a

514 ?
BI

Marci Tullii Cicero-
NIS EPISTOLA AD OCTAVIVM.

1872

PARISIIS
Apud Ioannem Lodoicum Tiletanum, ex aduerſo
Collegij Remenſis.
1544.

Digitized by Google

ARGVMENTVM.

CAESARE poſt receptas Hiſpanias expeditionem in Dacos,& inde in Parthos deſtinante, Octauius præmiſſus Apolloniam, ſtudiis vacauit. Vtq; primum occiſum eum, hæredẽque ſe comperit, diu cunctatus an proximas legiones imploraret, id quidem conſilium vt præceps immaturumq; omiſit. Cæterum vrbe repetita, hæreditatem adiit. Nihil autem conuenientius ducens, quàm necem auunculi vindicare, tueriq; acta, ad optimates & ad Ciceronem maxime ſe contulit, quibus Antonium inuiſum ſentiebat. Veteranos, authore Cicerone, in ſuum ac Reip. auxilium quanta potuit largitione contraxit. Iuſſusque comparato exercitui, pro prætore eſſe, & cum Hircio & Panſa qui conſulatũ ſuſceperant, D. Bruto opem ferre, demandatum bellum tertio menſe confecit duobus præliis. Hoc bello cum Hirtius in acie, Panſaq; poſt ex vulnere, periiſſent, & cognouiſſet Antonium poſt fugam à Marco Lepido receptũ, cæterosq; duces & exercitus conſentire pro partibus: cauſſam optimatium ſine cunctatione deſeruit. Hæc Suetonius. Inita cum Antonio & Lepido ſocietate, imperio partito, proſcriptionis tabula cõfecta, Cicerone morti deſtinato, iam populo tumultuante, præmittũtur equites in vrbem & paucæ legiones, quæ loca ad Quirinalẽ collẽ ſita occuparẽt. Trepidabat Senatus, cohortibus armatis circunſeptus. Decernebat omnia metu: erant in Capitolio ſigna, in vrbe milites vagabantur, & in cãpo Martio caſtra ponebantur. Tum libertate pene deplorata, ſcripſit hanc epiſtolam. Mox effugit, vt in Macedoniam ad M. Brutum tranſiturus, at in itinere cæſus eſt. Cætera leges in Plutarcho. Accuſatio eſt. Status qualitatis. Genus ardens & patheticum. Præcipua vis eius in affectu & amplificationibus. In hoc epiſtolæ genere nõ alia vis artis eſt, quàm in illa forenſi accuſatione. Quod ſi non miſſa ſed habita coram fuiſſet, ſicut actio forenſis, ita & hæc orationis nomine diceretur, & certe quidem ſic nominari poteſt.

5/H. 32.

M. T. CICERO OCTAVIO S.

SI per tuas legiones mihi licitum fuiſſet, quæ nomini meo, Populoq; Romano ſunt inimiciſsimæ, venire in Senatum, coramq́ue de Rep. diſputare, feciſſem: neque tam libenter, quàm neceſſario. Nulla enim remedia quæ vulneribus adhibentur, tam faciunt dolorem, quàm quæ ſunt ſalutaria. Sed quoniam cohortibus armatis circunſeptus Senatus, nihil aliud vere poteſt decernere, niſi timere, in Capitolio ſigna ſunt, in vrbe milites vagantur, in Campo caſtra ponuntur, & Italia tota legionibus ad libertatem noſtram conſcriptis, ad ſeruitutem adductis, equitatuq́ue exterarũ nationum detinetur: cedam tibi in præſentia, foro, curia, & ſanctiſsimis deorũ immortalium templis: in quibus reuiuiſcente iam libertate, deinde rurſus oppreſſa, Senatus nihil conſulitur, timet multa, aſſentitur omnia. Poſt etiam paulo temporibus ita poſtulantibus, cedam Vrbe, quam per me conſeruatam, vt eſſet libera, in ſeruitute videre non potero. Cedam vita: quæ quanquã ſollicita eſt, tamen ſi profutura eſt reipub. bona ſpe poſteritatis me conſolatur: qua ſublata, non dubitanter óccidam: atque ita cedam, vt fortuna iudicio meo, non animus mihi defuiſſe videatur. Illud verò, quod & præſentis doloris eſt indicium, & præteritæ iniuriæ teſtimoniũ, & abſentium ſenſus ſignificatio, non prætermittam, quin, quoniã corã id facere prohibeor, abſens proſim. Siquidem mea ſalus aut vtilis Reip. eſt, aut

coniuncta certè publicæ ſaluti. Nam per deûm immortalium fidem (niſi forte fruſtra eos appello, quorum auris atque animus à nobis abhorret) perque fortunam Pop. Ro. quæ quanquam nobis infeſta eſt, fuit aliquando propitia, & , vt ſpero, futura eſt, quis tam expers humanitatis? quis huius vrbis nomini, ac ſedibus vſqueadeo eſt inimicus, vt iſta aut diſsimulare poſsit, aut non dolere? aut ſi nulla ratione publicis incommodis mederi queat, non morte proprium periculum vitet? Nam vt ordiar ab initio, & perducam ad extremum, & nouiſsima conferam primis, quæ non poſterior dies acerbior priore? & quæ non inſequens hora antecedente calamitoſior Pop. Rom. illuxit? M. Antonius vir animi maximi (vtinam etiam ſapientis conſilij fuiſſet) C. Cæſare fortiſsimè, ſed parum feliciter à Reipub. dominatione ſemoto, concupierat magis regium quã libera ciuitas pati poterat, principatum. Publicam dilapidabat pecuniam, ærarium exhauriebat, minuebat vectigalia, donabat ciuitates ex commentario. Dictaturã gerebat, leges imponebat, prohibebat Dictatorem creari legibus, Senatuſconſultis ipſe repugnabat in Senatu, prouincias vnus omnes concupiebat. Cui ſordebat Macedonia prouincia, quam victor ſibi ſumpſerat Cæſar, quid de hoc ſperare aut expectare nos oportebat? Extitiſti tu vindex noſtræ libertatis, vt tunc quidem optimus (quod vtinam neque noſtra nos opinio, neq; tua fides fefelliſſet) & veteranis in vnum conductis, & duabus legionibus à pernicie patriæ ad ſalutem auocatis, ſubito prope iam affectam ac proſtratam Rempub. tuis opibus extuliſti. Quæ tibi non antequam poſtulares, maiora quàm velles, plura quàm ſperares, detulit Senatus? Dedit faſces, vt cũ auctoritate defenſorem haberet, nõ vt imperio ſe aduerſum arma-

ret. Appellauit *Imperatorem hoſtium exercitu pulſo, tribuens honorem: non vt ſua cæde cæſus ille fugiens exercitus te nominaret* Imperatorem. *Decreuit in foro ſtatuam, locum in Senatu, ſummum honorem ante tẽpus. Si quid aliud eſt quod dari poſsit, addit. Quid aliud eſt maius quod velis ſumere? Sin autem ſupra ætatem, ſupra conſuetudinem, ſupra etiam mortalitatem tuam tibi ſunt omnia tributa, cur aut ingratus crudeliter, aut immemor beneficij ſui ſcelerate circunſcribis Senatum? Quo te miſimus? à quibus reuerteris? contra quos armauimus? quibus arma cogitas inferre? à quibus exercitum abducis, & aduerſus quos aciem ſtruis? Cur hoſtis relinquitur? ciuis hoſtis loco ponitur? cur caſtra medio itinere longius aduerſariorum caſtris, & propius vrbẽ mouentur? O me nũquam ſapientem, & aliquando id, quod non eram, fruſtra exiſtimatum, quantum te popule* Romane *de me fefellit opinio? O meam calamitoſam ac præcipitem ſenectutem. O turpẽ exacta, dementique ætate canitiem. Ego P.C. ad parricidium induxi, ego rempub. fefelli, ego ipſe Senatum ſibi manus afferre coegi, cum te Iunonium puerum, & matris tuæ partum aureum eſſe dixi. At te fata patriæ Paridem futurum prædicabant, qui vaſtares vrbem incendio, Italiam bello, qui caſtra in templis deorum immortaliũ, Senatum in caſtris habiturus eſſes. O miſeram & in breui tam celerem & tam variam reipub. commutationem. Quiſnam tali futurus ingenio eſt, qui poſsit hæc ita mãdare literis, vt facta, non ficta videãtur eſſe? Quis erit tanta animi facilitate, qui quæ veriſsime memoria propagata fuerint, non fabulæ ſimilia ſit exiſtimaturus?* Cogita *enim* Antonium *hoſtem iudicatum, ab eo circunſeſſum* Conſ. Deſ. *eundemque reipub. parentem. Te profectum ad*

Conſ.liberandum & hoſtem opprimendum,hoſtemq; à te fugatũ,& Conſ.obſidione liberatum. Deinde paulo poſt fugatum illum hoſtem accerſitum tãquam cohæredem mortua repub.ad bona P. R. capienda. Cos. Deſ. rurſum incluſum eo, vbi ſe nõ mœnibus ſed fluminibus & mõtibus tueretur. Hæc quis conabitur exponere? quis credere audebit? Liceat ſemel impune peccaſſe, ſit erranti medicina confeſſio. Verum enim dicam, vtinam te potius Antoni dominum non expuliſſemus, quàm hunc reciperemus, non quod vlla ſit optanda ſeruitus: ſed quia dignitate domini minus turpis eſt fortuna ſerui. In duobus autẽ malis cum fugiendũ maius ſit, leuius eſt eligẽdũ. Ille tamẽ ea exorabat, quæ volebat auferre: tu extorques. Ille Conſul prouinciam petebat: tu priuatus concupiuiſti. Ille ad malorum ſalutem iudicia conſtituebat, & leges ferebat: tu ad perniciem optimorum. Ille à ſanguine & incendio ſeruorum Capitolium tuebatur: tu cruore & flamma cuncta delere vis. Si qui dabat prouincias Caſsio & Brutis, & illis cuſtodibus nominis noſtri, regnabat, quid faciet, qui vitam adimit? qui ex vrbe eijciebat, Tyrannus erat: quem hunc vocemus, qui ne locum quidem reliquit exilio? Itaque, ſi quid illæ maiorum noſtrorum ſepultæ reliquiæ ſapiunt, ſi non vnà cum corpore ſenſus omnis vno atque eodem conſumptus eſt igni, quid illis interrogantibus, quid agat nunc Pop.Rom. reſpondebit aliquis noſtrum, qui proximus in illam æternam domum diſceſſerit? aut quem accipient de ſuis poſteris nunciũ illi veteres Aphricani, Maximi, Pauli, Scipiones? quid de ſua patria audient, quam ſpolijs, triumphiſque decorarunt? an eſſe quendam annos XIIII. natum, cuius auus fuerit argentarius, adſtipulator pater, vterque vero precarium fecerit quæſtum, ſed alter vſ-

que ad ſenectutem, vt non negaret, alter à pueritia, vt non poſſet non confiteri, cum agere, rapere rempublicam, cui nulla virtus, nullæ bello ſubactæ, & ad imperium adiunctæ prouinciæ, nulla dignitas maiorum conciliaſſet opem potentium, ſed forma per dedecus pecuniam, & nomen nobile conſceleratū impudicitiæ dediſſet: veteres vulneribus & ætate confectos Iulianos gladiatores, egenteis reliquias Cæſaris ludi ad ruidem compuliſſet? quibus ille ſeptus omnia miſceret, nulli parceret, ſibi viueret. Qui tāquam in dotali matrimonio rempub. teſtamento legatam ſibi obtineret. Audient duo Decij ſeruire eos ciues, qui vt hoſtibus imperarent, victoriæ ſe deuouerūt. Audiet C. Marius impudico domino parêre nos, qui ne militem quidem habere voluit niſi pudicum. Audiet Brutus eum populum, quem ipſe primo, pòſt progenies eius à regibus liberauit, pro turpi ſtupro datum in ſeruitutem. Quæ quidem ſi nullo alio, me tamen internuncio ad illos celeriter deferentur. Nam ſi viuus iſta ſubterfugere non potero, vnà cum iſtis vitam ſimul fugere decreui. Vale.

PARISIIS,

EXCVDEBAT IO. LODOICVS TILETANVS.

1544.

88 846498

514.32. 5

Digitized by Google